

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ



Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МСФЗ у системі ділових взаємовідносин господарюючих суб'єктів»

Рівень вищої освіти – доктор філософії
Освітньо-наукова програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність «D1 Облік і оподаткування»
Галузь знань «D Бізнес, адміністрування та право»

Робоча програма навчальної дисципліни «МСФЗ у системі ділових взаємовідносин господарюючих суб'єктів» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань «D Бізнес, адміністрування та право», спеціальності «D1 Облік і оподаткування» за освітньо-науковою програмою «Облік і оподаткування».

Розробник: Сас Людмила Степанівна, Доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування

Погоджено

Гарант освітньо-наукової програми _____ Василюк Марія Михайлівна

Схвалено на засіданні кафедри обліку і оподаткування

протокол 1 від 27 серпня 2026

Завідувач кафедри _____ Максимів Юлія Василівна

Схвалено на засіданні науково-методичної ради Економічний факультет

протокол 1 від 28 серпня 2026

Голова науково-методичної ради _____ Криховецька Зоряна Миколаївна

Затверджено

Директор / декан _____ Тарас Гнатюк

31 серпня 2026 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	МСФЗ у системі ділових взаємовідносин господарюючих суб'єктів
ПІБ	Сас Людмила Степанівна
Контактний телефон викладача	+380971798462
E-mail викладача	liudmyla.sas@cnu.edu.ua
Форма здобуття освіти	денна
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Обсяг навчальної дисципліни	денна — 3 кред. ECTS, 90 годин
Курс (рік навчання)	2
Семестр	денна — 3
Форма підсумкового контролю	залік
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/9829
Графік консультацій	Згідно розкладу консультацій https://koia.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Передумови навчальної дисципліни	
Бухгалтерський облік (загальна теорія)», «Фінансовий облік», «Звітність підприємств», «Міжнародні стандарти фінансової звітності», «Фінансовий аналіз», «Управлінський облік» та «Організація обліку».	
3. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення навчальної дисципліни «МСФЗ у системі ділових взаємовідносин господарюючих суб'єктів» є: теоретико-методологічні засади та практика застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності як інструменту формування прозорої, зіставної та достовірної інформації. На основі цієї інформації будується довіра між суб'єктами господарювання, інвесторами, кредиторами та іншими стейкхолдерами. Дисципліна охоплює концептуальну основу фінансової звітності, порядок визнання, оцінки та розкриття елементів фінансових звітів, а також використання звітності за МСФЗ для аналізу фінансового стану, результатів діяльності, руху грошових коштів та інвестиційної привабливості підприємства. Крім того, вона розглядає цифровізацію звітності (таксономія UA МСФЗ XBRL) та інтеграцію нефінансової інформації у звітність суб'єктів господарювання.	
4. Мета навчальної дисципліни	
формування у здобувачів наукового світогляду та поглиблених професійних компетенцій щодо використання МСФЗ для гармонізації інтересів стейкхолдерів та забезпечення стратегічної стійкості господарюючих суб'єктів.	
5. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність	
.	
Загальні компетентності	
ЗК 1. .	

Фахові (спеціальні) компетентності										
ФК 1. Здатність формувати обґрунтоване професійне судження щодо оцінки активів, зобов'язань, подій після звітної дати та інвестиційної привабливості суб'єкта на основі взаємозв'язку форм фінансової звітності за МСФЗ, інтерпретуючи результати для внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. ФК 2. Здатність формувати цифрову та інтегровану звітність із застосуванням таксономії UA МСФЗ XBRL та поєднувати фінансову й нефінансову (ESG) інформацію для оцінки створення довгострокової вартості компанії.										
Програмні результати навчання										
ПРН 1. Обґрунтовувати вибір методів оцінки елементів фінансової звітності та аналізувати вплив змін в обліковій політиці на ключові показники бізнесу з урахуванням ролі МСФЗ у підвищенні довіри між партнерами. ПРН 2. Проводити діагностику капіталізації, фінансового результату (включно з іншим сукупним доходом) та впливу очікуваних грошових потоків на фінансову стійкість підприємства в системі управління ризиками. ПРН 3. Формувати фінансову звітність у форматі iXBRL з використанням актуальної таксономії та розробляти структуру інтегрованого звіту, що поєднує фінансові результати з розкриттям кліматичних і соціальних ризиків.										
6. Організація навчання										
Вид заняття	Загальна кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
лекції	10					—				
практичні заняття / семінарські заняття	20					—				
лабораторні заняття						—				
самостійна робота	60					—				
Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
Глобалізація фінансової звітності та стратегія ділового партнерства	1	2	0	8	11	0	0	0	0	0
Концептуальна основа МСФЗ як фундамент довіри у ділових взаємовідносинах	1	2	0	10	13	0	0	0	0	0
Стратегічний аналіз фінансового стану суб'єкта господарювання	2	4	0	8	14	0	0	0	0	0
Результативність діяльності та формування фінансового результату	2	4	0	10	16	0	0	0	0	0
Власний капітал та грошові потоки як індикатори інвестиційної привабливості	2	4	0	8	14	0	0	0	0	0
Цифровізація та стандартизація звітності. Таксономія МСФЗ	1	2	0	8	11	0	0	0	0	0

Нефінансова звітність та інтеграція принципів сталого розвитку (ESG)	1	2	0	8	11	0	0	0	0	0
Разом	10	20		60	90	—	—	—	—	—
Поточний контроль										
Тема заняття	Форми та методи оцінювання				ПРН			Рівень		
Глобалізація фінансової звітності та стратегія ділового партнерства	Усне опитування, групова дискусія, тестування				ПРН 1			A–F (100–1)		
Концептуальна основа МСФЗ як фундамент довіри у ділових взаємовідносинах	Усне опитування, групова дискусія, тестування				ПРН 1			A–F (100–1)		
Стратегічний аналіз фінансового стану суб'єкта господарювання	Усне опитування, групова дискусія, практичні завдання, тестування				ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3			A–F (100–1)		
Результативність діяльності та формування фінансового результату	Усне опитування, групова дискусія, практичні завдання, тестування				ПРН 1, ПРН 2			A–F (100–1)		
Власний капітал та грошові потоки як індикатори інвестиційної привабливості	Усне опитування, групова дискусія, практичні завдання, тестування				ПРН 2			A–F (100–1)		
Цифровізація та стандартизація звітності. Таксономія МСФЗ	Усне опитування, групова дискусія, практичні завдання, тестування				ПРН 3			A–F (100–1)		
Нефінансова звітність та інтеграція принципів сталого розвитку (ESG)	Усне опитування, групова дискусія, практичні завдання, тестування				ПРН 3			A–F (100–1)		
Самостійна робота										
Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання				ПРН			Рівень		
Глобалізація фінансової звітності та стратегія ділового партнерства	Тестування				ПРН 1			A–F (100–1)		
Концептуальна основа МСФЗ як фундамент довіри у ділових взаємовідносинах	Тестування				ПРН 1			A–F (100–1)		
Стратегічний аналіз фінансового стану суб'єкта господарювання	Тестування				ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3			A–F (100–1)		
Результативність діяльності та формування фінансового результату	Тестування				ПРН 1, ПРН 2			A–F (100–1)		
Власний капітал та грошові потоки як індикатори інвестиційної привабливості	Тестування				ПРН 2			A–F (100–1)		
Цифровізація та стандартизація звітності. Таксономія МСФЗ	Тестування				ПРН 3			A–F (100–1)		

Нефінансова звітність та інтеграція принципів сталого розвитку (ESG)	Тестування	ПРН 3	A–F (100–1)
--	------------	-------	-------------

Індивідуальні завдання

Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
---------------------------------	----------------------------	-----	--------

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю	залік
Загальна система оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).

Вага оцінювання форм поточного контролю

лекції	
практичні / семінарські	90
лабораторні	
індивідуальне завдання	
контрольна робота	
самостійна робота	10

Вага оцінювання форми підсумкового контролю

залік	
-------	--

Шкала оцінювання

Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.

E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання навчальної дисципліни та потребує повторного опанування освітнього компонента.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf>)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf>)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf)
- Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnohij-shi.pdf>)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultatuv-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Сас Л.С. Конспект лекцій з дисципліни «МСФЗ в системі ділових взаємовідносин господарюючих суб'єктів» на платформі D-learn: URL: <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/9829>
2. Методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «МСФЗ в системі ділових взаємовідносин господарюючих суб'єктів» [уклад. Сас Л.С.]. Івано-Франківськ:

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. URL: https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/9829
3. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14
4. Закон України “Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу” від 18.03.2004 р. № 1629-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15
5. Національні положення (станданти) бухгалтерського обліку URL: https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1
6. МСБО, МСФЗ, Концептуальна основа фінансової звітності, Тлумачення МСБО та МСФЗ. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/zaprovadzhennja-mizhnarodnih-standativ-finansovoi-zvitnosti
7. Порядок подання фінансової звітності: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-п
8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27.06.2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
9. Спільний лист Національного банку України (№ 12-208/1757-14830), Міністерства фінансів України (№ 31-08410-06-5/30523), Державної служби статистики України (№ 04/4-07/702) від 07.12.2011 р. “Про застосування міжнародних стандартів фінансової звітності”. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1757500-11
10. Постанова КМУ “Про затвердження Програми реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів” від 28.10.1998 р. № 1706. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-98-п
11. Воронко Р. Міжнародні системи обліку і звітності та аудиту: навч. посібник. Львів : Магнолія. 2025. 522 с.
12. Куцик П.О. Концепція уніфікованої системи обліку і звітності в корпоративному управлінні: монографія. Львів : ЛТЕУ, 2017. 408 с.
13. Головач В. Реформування бухгалтерського обліку в Україні. Методологічні, правові та організаційні засади. Київ: Інтерсервіс, 2023. 144 с.
14. Лаговська О.А. та ін. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. Київ: Кондор, 2024. 418 с.
15. Sas L., Balaniuk I., Shelenko D., Vasylyuk M., Matkovskiy P., Hnatyshyn L. International Financial Reporting Standards (IFRS) in the Accounting System of Ukraine. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 1(48), 78–90. https://doi.org/10.55643/fcapter.1.48.2023.3952 . Scopus, Web of Science
Додаткова література
1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99
3. Mixon Patrick. Consult Now : The Accounting Consultant's "Business in a Box": Everything You Need To Create and Start Your Own Successful Accounting & Finance Consulting Business. 2020. 402 p.
4. IAB. Level 4. Certificate in International Accounting. Study text, Psp training center. Professional education. Silver center. International Association of Bookkeepers. 2018-2019.
5. Гаркуша С.А. Розвиток бухгалтерського обліку як інформаційної системи в умовах глобалізації. Економіка та суспільство. 2022. № 36. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-29
6. Гетманченко І.В. Вплив міжнародних стандартів обліку на практику в Україні: переваги та виклики. Здобутки економіки: перспективи та інновації. № 3. 2024. URL:

https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/18/15
7. Гевлич Л.Л. Міжнародні стандарти фінансової звітності для державного сектору України: стан та перспективи. Економіка і організація управління. 2024. № 2 (54). С. 80–89. DOI: https://doi.org/10.31558/2307-2318.2024.2.7
8. Харламова О. МСФЗ і НП(С)БО: 20 ключових відмінностей. Професійна газета “Все про бухгалтерський облік”. URL: https://gazeta.vobu.ua/archives/69707
9. Груба Р. НКЦПФР змінює формат подання фінансової звітності: перехід з XML на XBRL. BDO Україна. URL: https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2025/nkcpfr-zminyuye-format-finansovoyi-zvitnosti-xml-xbrl
10. МСФЗ 18: нові вимоги до фінансової звітності. PwC Україна. URL: https://www.pwc.com/ua/uk/publications/2025/msfz-18-novyuy-standart-finansovoyi-zvitnosti.html
11. Китайчук Т.Г., Покинйчереда В.В. ESG-звітність в Україні: перспективи, виклики та дорожня карта впровадження. Інклюзивна економіка. № 2, 2025. DOI: https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.8-4
12. Селецька Д. О. Формування ESG-звітності за стандартами GRI: екологічний аспект. Економіка та суспільство. 2024. № 69. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-145
Додаткові електронні ресурси
1. Сайт AICPA-CIMA: https://www.aicpa-cima.com/home
2. Сайт PWC https://www.pwc.com/ua/uk.html
3. Сайт BDO https://www.bdo.ua/uk-ua/home-2

Викладач

Сас Людмила Степанівна, Доктор економічних наук,
професор кафедри обліку і оподаткування
